

Nr 37

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckta motioner om vissa ändringar i förordningen om allmän varuskatt.

(1:a avd.)

Till bevillningsutskottet har hänvisats följande inom riksdagen väckta, av utskottet till behandling i ett sammanhang upptagna motioner, nämligen

1) de likalydande motionerna I: 5 av herr *Axel Emanuel Andersson* och II: 11 av herr *Eriksson* i Bäckmora *m. fl.*, vari hemställt, »att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om en skyndsam prövning av och förslag angående befrielse från allmän varubeskattning i den yrkesmässiga handeln med begagnade traktorer»;

2) de likalydande motionerna I: 65 av herr *Ferdinand Nilsson m. fl.* och II: 97 av herr *Börjesson* i Glömminge *m. fl.*, vari hemställt, »att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära förslag snarast om allmänna varuskattens omläggning och överförande att uttagas i partihandels- och tillverkningsstadiet, samt att i samband härmed från sådan fördyrande varubeskattning måtte befrias för uppehållet nödvändiga varor såsom jordbrukets genom avtal prisreglerade produkter varjämte dubbelbeskattningen vid försäljning i andra hand av för produktionen erforderliga maskiner ävensom motorfordon måtte bringas att upphöra»;

3) de likalydande motionerna I: 153 av herr *Isacson m. fl.* och II: 196 av herr *Hedin m. fl.*, vari hemställt, att riksdagen måtte besluta att begagnade traktorer och lantbruksmaskiner skall undantas från skattskyldighet enligt förordningen om allmän varuskatt samt att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till härför erforderlig författningsändring;

4) de likalydande motionerna I: 159 av herr *Schött m. fl.* och II: 193 av herr *Gustafsson* i Borås *m. fl.*, vari hemställt, »att riksdagen måtte — i syfte att befria tidningen Ungdomsnytt liksom andra skoltidningar med ungdomsfostrande syfte från omsättningskatt — besluta sådan ändring av 10 § förordningen om allmän varuskatt att undantag från skatteplikt till sådan skatt även skall gälla periodisk publikation, som utgives med bidrag av allmänna medel»;

5) de likalydande motionerna I: 275 av herrar *Arvidson* och *Ringaby* samt II: 280 av herr *Svenungsson m. fl.*, vari hemställt, »att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa, att Kungl. Maj:t med stöd av 10 § 2 mom. varuskatteförordningen måtte förordna om undantagande från skatteplikt till allmän varuskatt för de tekniska och kulturella hjälpmedel som av han-

dikappade och lytesskadade användes i terapeutiskt eller rehabiliterings-syfte såsom olika slag av invalidfordon och invalidvagnar, rullstolar, prote-ser, hörapparater, talböcker o. d.»;

6) de likalydande motionerna I: 278 av herrar *Källqvist* och *Per-Olof Hanson* samt II: 352 av herr *Rydén m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen måtte hemställa hos Kungl. Maj:t att utfärda anvisningar till förordningen om allmän varuskatt, varigenom konst, som försäljes vid utställningar, vid vilka verk försäljes tillhöriga den eller de konstnärer, vilkas verk där redovisas, undantages från skatteplikt; ävensom

7) de likalydande motionerna I: 452 av herr *Carl Albert Anderson* och II: 538 av herr *Hagnell*, vari hemställts, »att 10 § 1 mom. punkten 7 i förordningen om allmän varuskatt ges den utformningen att från sådan skatt jäm-väl undantages korporationsidrottsrörelsens periodiska publikationer».

Beträffande de under punkten 2) upptagna motionerna I: 65 och II: 97 behandlar utskottet i detta sammanhang endast yrkandet om upphävande av dubbelbeskattningen vid försäljning i andra hand av maskiner och motorfordon.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de i motionerna framförda yrkandena, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionerna I: 65, I: 153, I: 452, II: 11, II: 193, II: 280 och II: 352.

Gällande bestämmelser

Enligt förordningen den 1 december 1959 (nr 507) om allmän varuskatt utgår sådan skatt för varor, som försäljes eller på annat sätt tillhandahålles eller tas i anspråk inom riket, samt för varor, som införes till riket. Med varor förstås materiella ting av lös egendoms natur. Skatteplikten omfattar såväl egentliga konsumtionsvaror som investeringsvaror, byggnadsmaterial och liknande. Skatt utgår i princip jämväl för begagnade varor som försäljes i den yrkesmässiga handeln.

Beskattningen omfattar även vissa tjänsteprestationer, nämligen reparations-, underhålls-, ändrings- och rengöringsarbeten, serverings- och uthyrningstjänster samt förfärdigande av varor på beställning. Förutsättning för skatteplikt är att tjänsteprestationen huvudsakligen har avseende på skattepliktiga varor.

Skattesatsen för den allmänna varuskatten är sex procent av beskattningsvärdet. Detta värde utgöres vid tillhandahållande av varor eller tjänster av vederlaget och vid uttag av vara ur rörelse eller jordbruk av varans saluvärde enligt ortens pris; i båda fallen med beloppet av den allmänna varuskatten inräknat. Vid beräkningen av beskattningsvärdet får avdrag icke ske för transport-, emballage- och liknande kostnader som ingår i pri-

set samt ej heller för avbetalningstillägg. Kassarabatter och andra rabatter, som direkt avgår från priset, skall däremot inte medräknas.

Från den principiella beskattningen av varor har främst av skattetekniska skäl gjorts vissa undantag. Sålunda har enligt 10 § förordningen om allmän varuskatt från skatteplikt undantagits bl. a. jordbruksråvaror och levande djur, jord, sand, grus och sten, drivmedel och andra bränslen, fiskefartyg och större fartyg, luftfartyg, viss krigsmateriel, allmänna nyhetstidningar och vissa tidskrifter samt receptbelagda eller för sjukhus avsedda läkemedel.

Enligt 10 § förordningen om allmän varuskatt i dess ursprungliga lydelse utgår inte skatt för bl. a. allmänna nyhetstidningar, så ock periodiskt utgivna medlemsblad, personaltidningar och liknande publikationer, i den mån de tillhandahålles utan särskild avgift. Genom förordningen den 16 december 1960, nr 706, ändrades 10 § på så sätt att skatt ej heller utgår för periodiskt utgivna publikationer om dessa väsentligen framstår såsom organ för sammanslutningar med huvudsakligt syfte att verka för religiösa, nykterhetsfrämjande, politiska, idrottsliga eller försvarsfrämjande ändamål eller att företräda vanföra eller eljest arbetshindrade medlemmar.

Genom förordning den 29 april 1960, nr 82, om ändring av 13 § varuskatteförordningen har från skattskyldighet undantagits försäljning eller uttag ur rörelse av begagnade personbilar och av sådana med skåp-, stationsvagns- eller personbilskarosseri utrustade begagnade lastbilar, vilkas tjänstevikt ej överstiger 1 800 kg.

Genom kungörelse den 3 juni 1960 (SFS 237/1960), som trädde i kraft den 1 juli 1960, har Kungl. Maj:t med stöd av 10 § 2 mom. förordningen om allmän varuskatt förordnat, att från skatteplikt enligt förordningen skall undantagas konstverk, hänförliga till tulltaxenummer 99.01—99.03, när de, annorledes än butiksmässigt eller i samband med utställning, försäljes av upphovsmannen direkt till konsument, så ock när de införs till riket i anslutning till direktförsäljning som nu sagts. Till tulltaxenummer 99.01—99.03 hänföres målningar och teckningar, utförda helt för hand, konstgrafiska originalblad, såsom etsningar, gravyrer, träsnitt och litografier samt originalsulpturer, oavsett materialet. Till nämnda tulltaxenummer hänföres bl. a. ej teckningar för reklam, tekniska eller kommersiella ändamål, t. ex. mönsterritningar och modeteckningar.

Förutom sistnämnda undantag har Kungl. Maj:t med stöd av 10 § 2 mom. förordningen om allmän varuskatt från skatteplikt undantagit bl. a. emballage avsett att förbrukas vid hantering av produkter från jordbruket eller dess binärningar och reklamtryckalster avsedda att spridas utomlands.

Frågornas tidigare behandling

Begagnade varor, som användes i produktionen, såsom begagnade traktorer och lantbruksmaskiner

Genom beslut vid 1960 års riksdag (SFS 1960: 82) undantogs från allmän varuskatt vissa begagnade lätta bilar såsom personbilar. Samtidigt höjdes omsättningsskatten (accisen) för dessa bilar.

Frågan om undantag från allmän varuskatt för begagnade traktorer, lantbruksmaskiner och andra begagnade varor som användes i produktionen har tidigare varit föremål för riksdagens ställningstagande. Sålunda yrkades vid 1961 års riksdag i motionerna I: 8 och II: 16 att begagnade kapitalvaror till ett värde av lägst 500 kronor skulle undantagas från beskattning och i motionerna I: 723 och II: 873 att begagnade traktorer, lantbruksmaskiner och redskap skulle undantagas från skatteplikt. Utskottet avstyrkte motionerna I: 8 och II: 16 i sitt av riksdagen godkända betänkande nr 27 och motionerna I: 723 och II: 873 i sitt av riksdagen godkända betänkande nr 79. Utskottet anförde härvid att den allmänna varuskatten fått den principiella utformningen, att den utgjorde en enhellig skatt med i möjligaste mån generell omfattning, samt att undantagen från skatteplikt hade begränsats till vad som är påkallat av skattetekniska skäl. Inskränkningar i skatteplikten, som kunde framstå såsom motiverade vid olika värdemässiga överväganden, borde således ej ske. I betänkande nr 27 anförde utskottet dessutom att ett undantag från skatteplikt för begagnade varor skulle försvåra skatteredovisningen samt innebära ett betydande inkomstbortfall.

Periodiska publikationer

I propositionen nr 163 vid 1960 års riksdag hemställdes att från skatteplikt enligt förordningen om allmän varuskatt skulle undantas periodiska publikationer, om dessa väsentligen framstod såsom organ för sammanslutningar med huvudsakligt syfte att verka för religiösa, nykterhetsfrämjande eller politiska ändamål eller att företräda vanföra eller eljest arbetshindrade medlemmar. I de i anledning av propositionen väckta motionerna I: 692 och II: 853 hemställdes att även idrottens sammanslutningar skulle erhålla befrielse från allmän varuskatt för periodiska publikationer och i motionerna I: 701 och II: 861, att publikationer utgivna av försvarsorganisationer skulle undantagas från skatteplikt. I sitt av riksdagen godkända betänkande nr 80 hemställde bevillningsutskottet att skattebefrielsen även skulle omfatta periodiska publikationer utgivna av sammanslutningar med huvudsakligt syfte att verka för idrottsliga eller försvarsfrämjande ändamål. Beträffande vilka sammanslutningar som skulle omfattas av skattebefrielsen framhöll utskottet att stor restriktivitet borde iakttas. Till sammanslutningar som har till syfte att främja idrottsliga ändamål borde

enligt utskottets mening hänföras organisationer, som är anslutna till Riksidrottsförbundet eller representerade inom Sveriges olympiska kommitté.

Hjälpmedel till invalidiserade

Frågan om undantagande från skatteplikt enligt förordningen om allmän varuskatt för hjälpmedel till invalidiserade har vid ett flertal tillfällen varit föremål för riksdagens prövning, senast vid *1961 års riksdag*. Sålunda hemställdes i de likalydande motionerna I: 465 och II: 556 samt I: 469 och II: 564 att ifrågasvarande hjälpmedel skulle undantas från beskattning. I sitt av riksdagen godkända betänkande nr 27 avstyrkte utskottet det i motionerna framställda yrkandet och anförde.

Enligt utskottets mening bör undantagen från skatteplikt inte anknytas till en viss köparkategori utan gälla generellt oavsett köparens ställning. Varuskatteförordningen har också utformats i enlighet med denna princip. Ett bifall till motionerna skulle innebära ett sådant avsteg från den ovan angivna principen att den, med hänsyn till därmed följande konsekvenser i andra hänseenden, inte kan förordas. Utskottet vill ytterligare framhålla, att ett genomförande av motionärernas förslag utan tvivel skulle medföra betydande redovisnings- och kontrolltekniska olägenheter. De handikappades behov av bistånd vid anskaffande av nödvändiga hjälpmedel bör, såsom utskottet uttalat i andra sammanhang, i stället tillgodoses på annat sätt än via lättnader i beskattningen.

Konst, som försäljes på utställningar

I motionerna I: 354 och II: 217 vid *1961 års riksdag* yrkades riksdagsskrivelse med begäran att Kungl. Maj:t måtte förordna om undantag från skatteplikt för konst som försäljes vid utställningar. Utskottet avstyrkte motionerna i sitt av riksdagen godkända betänkande nr 27. Därvid erinrade utskottet om att Kungl. Maj:t genom kungörelse den 3 juni 1960 (nr 237) förordnat, att konstverk skall undantagas från skatteplikt, när de annorledes än butiksmässigt eller i samband med utställning försäljes av upphovsman direkt till konsument. Utskottet anförde vidare bl. a.

I sitt betänkande nr 62 vid föregående års riksdag uttalade bevillningsutskottet, att vissa skäl talade för att konstnärliga alster borde undantas från skatteplikt, när de första gången såldes av upphovsmannen. Däremot borde de vara underkastade beskattning, när de såldes inom den reguljära handeln eller eljest under mer butiksmässiga former. Genom att konstverk, som upphovsmannen själv säljer direkt till konsument, i enlighet med bestämmelserna i ovannämnda kungörelse är undantagna från beskattning, anser utskottet, att man gått så långt som det av skatte tekniska och marknads-mässiga skäl är möjligt för att tillgodose önskemålen om skattefrihet för konstnärernas alster. Utskottet kan med hänsyn härtill inte biträda yrkandet i motionerna I: 354 och II: 217.

Motionerna

Begagnade varor som användes i produktionen såsom traktorer och lantbruksmaskiner

I motionerna I: 5 och II: 11 har hemställts om skyndsam prövning och förslag angående befrielse från allmän varuskatt för begagnade traktorer, i motionerna I: 65 och II: 97 har bl. a. yrkats att dubbelbeskattningen vid försäljning i andra hand av för produktionen erforderliga maskiner ävensom motorfordon måtte bringas att upphöra och i motionerna I: 153 och II: 196 har hemställts att begagnade traktorer och lantbruksmaskiner skall undantagas från skatteplikt enligt förordningen om allmän varuskatt.

I *motionerna I: 5 och II: 11* har härvid anförts att när det gäller begagnade varor, som på nytt omsättes via den yrkesmässiga handeln, påföres desamma ånyo varuskatt. På så sätt kan samma vara bli beskattad praktiskt taget hur många gånger som helst trots varuskattens engångsprincip. Så är exempelvis förhållandet med bl. a. begagnade traktorer, vilka ofta återkommer i den yrkesmässiga handeln genom byten o. d. Den flergångsbeskattning som härigenom uppstår drabbar jordbruket som en extra produktionskostnad och torde uppgå till betydande belopp eftersom handeln med begagnade traktorer torde utgöra ca 50 % av den totala traktorhandeln. Motionärerna framhåller, att det är motiverat att samma undantagsbestämmelser får gälla för begagnade traktorer, som nu gäller beträffande handeln med begagnade bilar.

Motionärerna i *motionerna I: 65 och II: 97* har i detta sammanhang anfört att dubbelbeskattningen av maskiner och motorfordon, som säljes i andra hand, framstår såsom en orimlighet som måste undanröjas.

I *motionerna I: 153 och II: 196* har anförts att frågan om omsättningskattens borttagande på investeringsvaror inom näringslivet i dess helhet är föremål för motion i annat sammanhang. Skulle emellertid detta krav icke vinna riksdagens gillande, vill motionärerna fästa uppmärksamheten på det särskilda förhållande som råder för jordbruket beträffande omsättningskattens uttagande vid byte av jordbrukstraktorer och lantbruksmaskiner. Om man undantar bilbranschen — där också särskilda bestämmelser råder — torde byte av begagnade investeringsvaror i mycket ringa omfattning förekomma inom övriga näringar. Inom jordbruket är emellertid denna omsättning av traktorer och maskiner en fullt logisk följd av den pågående rationaliseringsprocessen, och ett direkt behov förefinnes inom vissa storleksgrupper etc. att kunna förvärva använda men i övrigt goda traktorer och maskiner.

Någon varuskatt utgår icke vid försäljningstransaktioner privatpersoner emellan. Redan nu är det mycket vanligt att här ifrågavarande varuenheter skiftar ägare vid auktioner på jordbruksinventarier i samband med avveckling av jordbruksdrift, och sådan försäljning är icke enligt gällande lagstift-

ning skattepliktig, enär den icke är att anse som yrkessmässig. En fortsatt skattskyldighet för begagnade traktorer och lantbruksmaskiner kommer med säkerhet att medföra att antalet transaktioner privatpersoner emellan — på auktioner o. d. — kommer att stiga med motsvarande minskning av den reguljära handelns volym.

En ändring av distributionsformerna av här skisserad typ måste ses som en allvarlig olägenhet för jordbrukarna, inte minst med tanke på vad detta kan innebära i minskad kontroll av och service på begagnade enheter med därav följande minskad tillförlitlighet och säkerhet hos dessa objekt.

Motionärerna förutsätter att undantaget skall omfatta samtliga maskiner och redskap, som är konstruerade för användning inom jordbruket med dess binäringar. Motionärerna framhåller, att någon säker statistik beträffande omsättningen av dessa varor ej finns. Uppskattningsvis kan omsättningen för begagnade traktorer beräknas till 60—75 milj. kronor, och för begagnade lantbruksmaskiner är omsättningen säkert mindre. Ett slopande av den allmänna varuskatten för dessa varor kommer således att innebära en relativt blygsam inkomstförlust för statsverket. Denna bedömning accentueras än mer av vad ovan anförts om risken för snabb strukturförändring med bl. a. ökning av antalet transaktioner mellan privatpersoner utan skattskyldighet.

Motionärerna framhåller i detta sammanhang att den dåliga lönsamhet, som föreligger inom jordbruksnäringen, talar för att statsmakterna genom en liberal bedömning av frågan om varuskatt för här ifrågavarande varugrupper avstår från en relativt blygsam intäkt, särskilt som man samtidigt genom undantagsbestämmelserna vinner mycket stora fördelar för såväl jordbrukarna som samhället genom bättre distributionsformer och förenklade kontrollåtgärder.

Periodiska publikationer

I motionerna I: 159 och II: 193 har hemställts att tidningen Ungdomsnytt liksom andra skoltidningar med ungdomsfostrande syfte och i motionerna I: 452 och II: 538 att korporationsrörelsens periodiska publikationer befrias från allmän varuskatt.

I *motionerna I: 159 och II: 193* har bl. a. anförts. Enligt förordningen om allmän varuskatt utgår inte skatt för periodiska publikationer som väsentligen framstår såsom organ för sammanslutningar med huvudsakligt syfte att verka för religiösa, nykterhetsfrämjande, politiska, idrottsliga eller försvarsfrämjande ändamål eller ock företräda vanföra eller eljest arbetshindrade medlemmar.

Genom beslut den 17 mars 1961 har riksskattenämnden med bindande verkan förklarat att skatteplikt föreligger för tidskriften Ungdomsnytt i den mån den icke är att hänföra till medlemsblad, som tillhandahålles utan särskild avgift. Denna förklaring har riksskattenämnden vid sammanträde den 6 oktober 1961 ej funnit skäl ompröva.

Anledningen till att tidskriften ej kunnat fritagas från allmän varuskatt synes vara att den sammanslutning för vilken den framstår som organ bedöms ej ha till »huvudsakligt syfte att verka för religiösa, nykterhetsfrämjande, politiska, idrottsliga eller försvarsfrämjande ändamål».

Ungdomsnytt, som startades 1952 som motvikt mot de förråande serie-magasinen, är organ för Ungdomsfrämjandet, som har 44 representanter från ideella organisationer, vilka bl. a. verkar för religiösa, politiska, nykterhetsfrämjande och idrottsliga syften. Dessutom representeras en rad andra för ungdomens fostran betydelsefulla organisationer.

Ungdomsnytt intar en särställning som fostrande ungdomstidning, och någon motsvarighet finnes ej i eller utom landet. Ungdomsnytt är uppbyggd som en riktig tidning i dagspresstil, och det är meningen att den skall vara en övergångsform för ungdom till dagstidningar. Ungdomsnytt vill ge upplysning i för ungdomen aktuella frågor, informera om ungdomsrörelser (bl. a. politiska, religiösa, nykterhetsvänliga och idrottsliga), ge tips om yrkesutbildning, informera om samhällskunskap, god litteratur och trevliga hobbies. I samarbete med FN och Unesco införes artiklar om främmande länder, och dessa tillsammans med brevväxling med all världens ungdom (55 länder) ger läsarna en vidgad syn på och intresse för andra länders ungdom och förhållanden.

I mån av ekonomiska resurser utdelar Ungdomsnytt varje år ett antal utbildningsstipendier till skolungdom för att uppmuntra ett gott kamratskap och ett gott uppförande i och utanför skolan. Av boklotterimedel fördelar Ungdomsnytt varje år stipendier till goda ungdomsboksförfattare.

Ungdomsnytt försäljes ej genom Pressbyrån utan förmedlas genom lärarna och användes ofta i skolarbetet. Över 500 skolstyrelser och barnavårdsnämnder ger anslag till Ungdomsnytt eller subventionerar prenumerationspriset. Allt fler myndigheter inser att detta är kloka anslag till förebyggande ungdomsvård.

I riksdagen har ofta framförts den bestämda uppfattningen att positiva och förebyggande åtgärder är att föredraga framför förbud och censur då det gäller att komma till rätta med ungdomens dåliga litteratur.

Motionärerna framhåller att den belastning som varuskatten utgör för Ungdomsnytt — ca 50 000 kr. per år — är mycket svår och kommer att helt äventyra tidningens existens.

Säkerligen är det ej lagstiftarens mening att genom varuskatten väsentligen försvåra eller t. o. m. förhindra dylika fostrande ungdomstidningar att utkomma. Det bör icke vara ägnat att väcka gensaga om befrielse från varuskatt ges dylika ungdomsfostrande skoltidningar, som utges med lärarnas stöd. Inte heller behöver det ur skattetekniska synpunkter förorsaka besvär, då dessa tidningar har en särpräglad ställning och utgör ett värdefullt komplement till skolan.

Motionärerna anser att tidningen Ungdomsnytt i sak fyller de krav på undantag från omsättningsskatt, som varuskatteförordningen föreskriver.

I *motionerna I: 452 och II: 538* har anförts att bevillningsutskottets majoritet vid ställningstagande till Kungl. Maj:ts proposition nr 163/1960 angående skattefrihet för vissa periodiska tidskrifter i sitt betänkande nr 80/1960 förordat, att idrottens sammanslutningar skulle erhålla befrielse från allmän varuskatt för periodiska publikationer. Utskottet framhöll sålunda att idrottsrörelsen fyllde ett högt kvalificerat ideellt ändamål liksom att särbehandling av denna i förhållande till de i propositionen anförda organisationskategorierna kunde te sig omotiverad. För att definiera begreppet idrottsliga sammanslutningar beslöt utskottet emellertid att som sådana skulle i förevarande sammanhang betraktas endast de, vilka är anslutna till Sveriges riksiddrottsförbund eller företrädde inom Sveriges olympiska kommitté. I sitt beslut följde riksdagen bevillningsutskottets majoritet.

I konsekvens med dessa nu gällande bestämmelser för allmän varuskatt har Svenska korporationsiddrottsförbundet kommit att tilldelas en icke önskvärd och troligen ej heller avsedd särställning. På intet håll torde tvekan råda om dess karaktär av ideell folkrörelse. Denna snarast förstärks av det faktum att organisationen är specialiserad på motions- och handikappidrott. Just i sistnämnda avseende närmar sig för övrigt dess tidskrift *Korp* den grupp av språkrör för de i olika avsenden medicinskt handikappade, vilka redan enligt Kungl. Maj:ts proposition borde beredas skattelindring. Det förhållandet, att korporationsidrotten till följd av sin särart står utanför Svenska riksiddrottsförbundet och ej heller är företrätt i Sveriges olympiska kommitté, kan rimligtvis inte tillmätas avgörande betydelse.

Hjälpmedel för invalidiserade m. m.

I *motionerna I: 275 och II: 280* har hemställts om undantag från skatteplikt till allmän varuskatt för tekniska och kulturella hjälpmedel, som användes av handikappade och lytesskadade i terapeutiskt eller rehabiliteringssyfte. Motionärerna framhåller, att delade meningar inte torde råda om att de handikappade och lytesskadade behöver all hjälp de kan få. Däremot säger motionärerna, kan delade meningar uppstå om vilka vägar man skall gå för att hjälpa dem. Enligt motionärernas uppfattning bör man i första hand söka nedbringa utgifterna för de hjälpmedel de måste ha för att i görligaste mån kompensera sitt handikapp.

De handikappade tvingas att utöver skatt på allmänna förnödenheter även erlagga skatt på den speciella konsumtion, som betingas av deras handikapp. Ett borttagande av omsättningsskatten på sådana hjälpmedel, som handikappade och lytesskadade är nödsakade att använda i rehabiliterings- och terapeutiskt syfte, är därför ytterst önskvärt. Förslag härom har tidigare framförts i riksdagen men avvisats.

Sedan omsättningsskatten fr. o. m. innevarande år höjts till hela 6 % framstår det som ännu mera angeläget att omsättningsskatten här borttages. Även sociala och humanitära skäl talar för omsättningsskattens bort-

tagande på handikappades hjälpmedel. De hjälpmedel motionärerna åsyftar är bl. a. invalidfordon och invalidvagnar av olika slag, rullstolar, proteser, hörapparater och s. k. talböcker för blinda.

Konst, som försäljes vid utställningar

I *motionerna I: 278 och II: 352* har bl. a. anförts. Det torde vara ovedersägligt att konstnärer icke producerar varor i vedertagen kommersiell bemärkelse, och det är fullt klart att ingen konstnär vill i fråga om sitt skapande bli jämställd med tillverkare av vanliga handelsvaror. Hans samhällsuppgift varken får eller bör sammanblandas med den uppgift, som andra medborgare i samhället utför. Konstnären vill därmed givetvis på intet sätt gradera sin uppgift gentemot andra människors uppgifter i samhället, men i och med att samhället accepterar och enligt motionärernas åsikt än starkare bör betona behovet av konstnärligt skapande vid sidan av det materiella skapandet, bör det vara samhället angeläget att även acceptera kulturarbetarens särskilda ställning.

Efter motionsvis framförda synpunkter på det felaktiga i att bedöma och beskatta försäljningen av konst, när detta skedde direkt via konstnären, godtog bevillningsutskottet och riksdagen att dylik direkt konstförsäljning skulle undantagas från varuskatt, och Kungl. Maj:t utfärdade genom riksskattenämnden anvisningar härom. Enligt dessa anvisningar skall varuskatt erläggas om försäljning sker på utställning och t. o. m. på ateljéutställning, d. v. s. på sådan offentlig utställning som konstnären anordnar i sin egen ateljé.

Delvis har alltså statsmakterna accepterat begreppet konst som icke handelsvara i vanlig bemärkelse, men samtidigt har man lämnat direktiv om att när försäljningen sker under vissa former — alltså från utställning inklusive ateljéutställning, så skall denna försäljning varuskatteläggas.

Det är gentemot detta uppspaltande, som konstnärerna reagerar. De har därför gjort ett flertal uppvaktningar och framställningar om ändringar till Kungl. Maj:t. Konstnärernas riksorganisation har i sin senaste skrivelse till Kungl. Maj:t bl. a. framhållit:

a) Betalningen för konstverket utgör ej vederlag för en vara i varuskatteförordningens mening utan i själva verket — oavsett om konstverket säljs direkt från konstnärens ateljé eller vid utställning — honorar för andlig prestation.

b) Den del av en tavla, som med fog kan betecknas som materiellt ting, är duk, färg och ram, varav rimligen bör följa att dessa ting, då de inköpes, bör varubeskattas men ej det konstverk, vari de kommer att ingå. Konstnären får givetvis även betala denna varuskatt, när han köper sina material.

c) Då en konstnär presenterar sitt verk vid en utställning, är syftet lika litet av kommersiell natur som då kompositören framträder med ett musikverk eller då scenartisten uppträder inför sin publik.

d) Varubeskattningen av konstverk utgör en broms på kulturell verk-

samhet, ej blott direkt genom att försvåra konstverkens spridning, utan även i så måtto att konstnärens redan svaga ekonomiska ställning i och med den ytterligare påfrestning varubeskattningen innebär för hans ekonomi blivit än mer prekär, varigenom hans kulturskapande insats ytterligare försvårats.

Motionärerna anser att statsfinansiella skäl inte kan anföras mot att medge befrielse från skatt för konst som försäljes vid konstutställningar.

Utskottet

Skattefrihet för vissa begagnade produktionsmedel

I motionerna I: 5 och II: 11 har hemställts om utredning i syfte att undanta begagnade traktorer från skatteplikt, medan motionärerna i motionerna I: 65 och II: 97 anhåller att begagnade maskiner och motorfordon avsedda att användas i produktionen undantas från skatteplikt i samband med att varuskatten omläggs till partihandels- eller tillverkningsledet. I motionerna I: 153 och II: 196 har hemställts att riksdagen måtte besluta att begagnade traktorer och lantbruksmaskiner undantas från skatteplikt. Såsom motivering för yrkandena har i motionerna anförts att beskattningen av begagnade varor innebär ett avsteg från varuskattens karaktär av engångsskatt och att den ökar den irreguljära (icke skattepliktiga) handeln med dessa varor samt drabbar jordbruket som en extra produktionskostnad. Dessutom framhålles att undantag från skatteplikt gäller för begagnade personbilar samt att ett undantag från skatteplikt för begagnade traktorer och lantbruksmaskiner skulle medföra ett ringa skattebortfall.

Utskottet delar motionärernas uppfattning att begagnade varor avsedda för produktionsändamål inte bör beläggas med varuskatt. I den mån varan omsättes flera gånger kan härigenom den totala, på varan belöpande varuskatten bli orimligt hög, sett i förhållande till varans ursprungliga värde. En påtaglig risk föreligger också enligt utskottets mening att den icke yrkesmässiga och således skattefria handeln med begagnade varor ökar på bekostnad av den reguljära handeln — något som knappast kan betecknas som en önskvärd utveckling. Utskottet får även framhålla, att den yrkesmässiga handeln med begagnade bilar främst av dessa skäl undantagits från beskattning.

Mot bakgrunden av vad nu sagts vill utskottet förorda, att handeln med sådana begagnade varor, som är avsedda för produktionsändamål, undantas från skattskyldighet. Mest angelägen finner utskottet en dylik skattebefrielse vara för vissa av jordbrukets investeringsvaror, vilka ofta anskaffas i begagnat skick och representerar ett relativt högt värde. Utskottet anser sig på grund härav kunna tillstyrka lagstiftning av innebörd att handeln med begagnade traktorer samt jordbruksmaskiner och jordbruksredskap undantas från skattskyldighet. Vad sålunda förordats innebär i hu-

vudsak ett tillgodoseende av såväl lagstiftningsyrkandet i motionerna I: 153 och II: 196 som det i motionerna I: 5 och II: 11 framställda utredningsyrkandet.

Författningstekniskt bör det åsyftade undantaget anknytas till den nu gällande föreskriften om skattebefrielse för yrkesmässig försäljning och uttag ur rörelse av begagnade personbilar. Ett tillägg bör således ske till 13 § varuskatteförordningen. För att gränsdragningsproblem skall undvikas bör beträffande handeln med begagnade traktorer föreskrivas generellt undantag från skattskyldighet, varigenom skattebefrielsen således kommer att omfatta försäljning av traktorer inte blott för användning inom jordbruket utan även för annan användning, t. ex. i rörelse. Vad beträffar lagstiftningens omfattning i övrigt bör — för att en ur administrativ synpunkt och med hänsyn till rimliga kontrollkrav godtagbar lösning skall erhållas — befrielsen från skattskyldighet begränsas till att avse sådana maskiner och redskap, som är speciellt konstruerade för att användas inom jordbruket eller dess binärningar. Härigenom faller utanför skattefriheten sådana i jordbruket nyttjade handredskap och dylika arbetsredskap, beträffande vilka behov av undantag inte torde föreligga. Med den sålunda av utskottet förordade konstruktionen kommer skattskyldighet — i överensstämmelse med vad som gäller beträffande begagnade personbilar — alltjämt att föreligga för reparations- och underhållsarbeten på begagnade traktorer liksom på begagnade maskiner och redskap av förenämnda slag.

Jämväl i fråga om definitionen av vad som skall förstås med »begagnad» traktor eller maskin kan anknytning ske till gällande lagstiftning rörande begagnade personbilar. Enligt anvisningarna till 13 § varuskatteförordningen avses med begagnad bil sådant fordon som före den transaktion, varom fråga är, inom riket försålts till konsument eller uttagits ur rörelse eller också införts till riket av konsument. Motsvarande bör gälla i fråga om traktorer och jordbruksmaskiner, vilket synes böra komma till uttryck genom en omformulering av berörda anvisningar.

Såsom framhållits i motionerna I: 153 och II: 196 bör det ankomma på riksskattenämnden att i mån av behov utfärda anvisningar till ledning för den praktiska tillämpningen av den föreslagna lagstiftningen.

Utskottets nu redovisade ställningstagande innebär i viss mån ett tillgodoseende av hithörande yrkande i motionerna I: 65 och II: 97. Detta är emellertid mer långtgående i det att detsamma syftar till att undanta från varuskatt all andrahandsförsäljning av för produktionen erforderliga maskiner m. fl. varor. Utskottet har i det föregående uttalat sin principiella anslutning till ett undantag av denna generella innebörd, och utskottet anser sig på grund härav böra tillstyrka utredning i syfte att åstadkomma en utsträckning av undantagsreglerna utöver vad utskottet nyss förordat till omedelbart genomförande. Utskottet föreslår, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär sådan utredning.

Periodiska publikationer

Enligt 10 § 7 mom. förordningen om allmän varuskatt är från skatteplikt bl. a. undantagna periodiska publikationer, som framstår såsom organ för sammanslutningar med huvudsakligt syfte att verka för religiösa, nykterhetsfrämjande, politiska, idrottsliga eller försvarsfrämjande ändamål eller företräda vanföra eller eljest arbetshindrade medlemmar. Till sammanslutningar med huvudsakligt syfte att verka för idrottsliga ändamål hänföres enligt anvisningarna till 10 § endast organisationer som är anslutna till Sveriges riksidsrottsförbund eller representerade inom Sveriges olympiska kommitté.

I motionerna I: 159 och II: 193 hemställes om riksdagsbeslut, att tidningen Ungdomsnytt och övriga publikationer som utges med bidrag av allmänna medel undantas från skatteplikt, och i motionerna I: 452 och II: 538 yrkas undantag från skatteplikt för periodiska publikationer utgivna av korporationsidrottsrörelsens organisationer, vilka inte är anslutna till Sveriges riksidsrottsförbund.

Enligt nu gällande bestämmelser är frågan om skattebefrielse för tidskrifter beroende av vilket syfte tidskriften tillgodoser. Bestämmelserna innebär, att tidskrifter som utges i ungdomsfostrande syfte inte omfattas av skattebefrielsen. Detta medför bl. a., att tidningen Ungdomsnytt är skattebelagd. Utskottet kan inte finna att det ungdomsfostrande syfte, som tidningen Ungdomsnytt tillgodoser, är av mindre angelägenhetsgrad än t. ex. de nykterhetsfrämjande eller politiska syftemål, vilka föranleder skattebefrielse i förevarande hänseende. Med utgångspunkt härifrån anser utskottet, att tidningen Ungdomsnytt liksom andra skoltidningar med ungdomsfostrande syfte bör undantas från skatteplikt. Att såsom föreslagits i motionerna I: 159 och II: 193 medge skattebefrielse för alla tidskrifter som utges med bidrag av allmänna medel finner utskottet dock inte lämpligt. Utskottet föreslår med hänsyn härtill ett tillägg i 10 § 1 mom. punkten 7 av innebörd att skoltidningar som har ett ungdomsfostrande syfte och som utges med bidrag av allmänna medel undantas från skatteplikt.

Vad beträffar korporationsidrottsrörelsens tidskrifter delar utskottet den i motionerna I: 452 och II: 538 uttalade uppfattningen, att ifrågavarande tidskrifter bör bedömas efter samma grunder som tidskrifter utgivna av sammanslutningar, vilka är anslutna till Sveriges riksidsrottsförbund. Visst samarbete föreligger dessutom mellan sistnämnda förbund och korporationsidrottsrörelsen. Med utgångspunkt från vad sålunda anförts förordrar utskottet en sådan ändring i anvisningarna till 10 § att de tidskrifter, som utges av sammanslutningar vilka är anslutna till Svenska korporationsidrottsförbundet, undantas från skatteplikt.

Hjälpmedel till invalidiserade

I motionerna I: 275 och II: 280 har hemställts om skrivelse till Kungl. Maj:t med begäran att tekniska och kulturella hjälpmedel för invalidiserade

undantas från skatteplikt. De hjälpmedel som motionärerna åsyftar är i första hand invalidfordon och invalidvagnar, rullstolar, proteser, hörapparater och talböcker.

Ifrågavarande spörsmål har tidigare varit föremål för riksdagens ställningstagande. I enlighet med vad utskottet anförde i sitt av 1961 års riksdag godkända betänkande nr 27 får utskottet framhålla, att skattefrihet bör avse viss vara och ej viss köparkategori. Genom att medge skattefrihet för viss köparkategori skulle betydande redovisningstekniska och kontrolltekniska svårigheter uppstå. Invalidernas och de handikappades speciella behov bör enligt utskottets mening tillgodoses på annat sätt än genom lättnader i beskattningen.

Härutöver vill utskottet framhålla, att bidrag till ortopediska hjälpmedel för närvarande utgår med tre fjärdedelar av kostnaden. I proposition nr 82 till innevarande års riksdag har Kungl. Maj:t föreslagit, att ortopediska hjälpmedel med undantag för vanliga hålfotsinlägg fr. o. m. den 1 januari 1963 kostnadsfritt skall tillhandahållas handikappade samt att bidrag skall utgå till colostomi- och ileostomiförband samt till pacemakers (elektrisk hjärtstimulator). Till hjälpmedel hänföres bl. a. korsetter, bandage och rullstolar. I propositionen föreslås dessutom att behovsprövningen för bidrag till vuxna hörselskadade slopas samt att bidraget höjs från 150 till 400 kronor per apparat, dock med möjlighet till högre bidrag för särskilt dyrbara specialapparater. Merkostnaden för dessa reformer beräknas uppgå till ca 6 milj. kronor.

Ett bifall till nyssnämnda proposition torde innebära att syftet med motionerna I: 275 och II: 280 i huvudsak blir tillgodosett. Med det anförda avstyrker utskottet bifall till förevarande motioner.

Konst som försäljes på utställningar

Enligt bestämmelserna i den kungörelse, som Kungl. Maj:t utfärdat med anledning av 1960 års riksdagsbeslut om undantag från varuskatt av konstverk, gäller skattebefrielsen endast för konst, som försäljes av konstnären direkt. Däremot skall enligt utfärdade anvisningar varuskatt erläggas då försäljning sker på utställning. Detta gäller även vid försäljning på ateljéutställning, d. v. s. sådan offentlig utställning, som konstnären anordnar i sin egen ateljé.

I motionerna I: 278 och II: 352 har hemställts om riksdagsskrivelse med anhållan att Kungl. Maj:t måtte utfärda sådana anvisningar att skattebefrielsen även kommer att omfatta konst som försäljes vid vissa utställningar.

Den nu rådande ordningen på förevarande område innebär att statsmakterna delvis accepterat att konst inte är handelsvara i vanlig bemärkelse. Detta betraktelsesätt bör enligt utskottets mening anläggas även vid bedömandet av skattskyldigheten för konstnärernas försäljningar vid egna utställningar. Såsom konstnärernas riksorganisation framhållit i skrivelser till Kungl. Maj:t kan betalning som en konstnär erhåller för sitt verk inte

betraktas som vederlag för en vara i varuskatteförordningens mening. Oavsett om konstverket säljs direkt från konstnärens ateljé eller vid utställning bör i stället ersättningen anses som honorar för andlig prestation och således vara fri från varuskatt.

Till stöd för en utökad skattefrihet i förevarande hänseende kan vidare anföras att den åtskillnad, som nu göres mellan konstnärens försäljning på utställning och hans försäljning privat, innebär ett missgynnande av den konstnär, som framträder offentligt. Detta är enligt utskottets mening inte naturligt med hänsyn till att konstutställningar är den vedertagna formen för konstnärernas kontakt med publik och kritik. Om försäljning vid ateljéutställning skattemässigt behandlas på annat sätt än konstnärens privatförsäljning föreligger risk att intresset bland konstnärerna för att utställa minskar. Ur samhällets synpunkt är detta en icke önskvärd utveckling, eftersom ett rikt blomstrande utställningsliv är konstlivets viktigaste stimulans.

Ett bifall till motionsyrkandet förutsätter att en gräns i beskattningshänseende dras mellan ren butiksförsäljning och försäljning på utställning. Denna gränsdragning bör i den praktiska tillämpningen inte föranleda större svårigheter, om erforderliga tillämpningsföreskrifter utformas av vederbörande skattemyndigheter efter hörande av konstnärernas fackorganisation.

Utskottet förordar på grund av vad nu anförts riksdagsskrivelse med anhängan att Kungl. Maj:t med stöd av 10 § 2 mom. varuskatteförordningen ville meddela ändrade bestämmelser rörande beskattning av konstverk varigenom nu framförda synpunkter tillgodoses.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A) *beträffande lagstiftnings- och utredningsyrkande i syfte att från allmän varuskatt undanta begagnade traktorer och lantbruksmaskiner m. m.*

att riksdagen i anledning av följande motioner, nämligen

- 1) I: 5 av herr Axel Emanuel Andersson och II: 11 av herr Eriksson i Bäckmora m. fl.,
- 2) I: 65 av herr Ferdinand Nilsson m. fl. och II: 97 av herr Börjesson i Glömminge m. fl., samt
- 3) I: 153 av herr Isacson m. fl. och II: 196 av herr Hedin m. fl.,

*dels måtte antaga följande såsom utskottets förslag be-
tecknade*

Förslag

till

förordning angående ändring i förordningen den 1 december 1959 (nr 507)
om allmän varuskatt

Härigenom förordnas, att 13 § förordningen den 1 december 1959 om allmän varuskatt samt anvisningarna till nämnda författningsrum skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Nuvarande lydelse)

13 §.

Skattskyldighet föreligger — — — och dylikt.

Skattskyldighet föreligger icke heller vid försäljning eller uttag ur rörelse av begagnade personbilar och av sådana med skåp-, stationsvagns- eller personbilskarosseri utrustade begagnade lastbilar, vilkas tjänstevikt ej överstiger 1 800 kilogram.

(Se vidare anvisningarna.)

(Utskottets förslag)

13 §.

Skattskyldighet föreligger icke heller vid försäljning eller uttag ur rörelse av begagnade personbilar, av sådana med skåp-, stationsvagns- eller personbilskarosseri utrustade begagnade lastbilar, vilkas tjänstevikt ej överstiger 1 800 kilogram, av begagnade traktorer samt av sådana begagnade maskiner och redskap, som äro speciellt konstruerade för användning inom jordbruket eller dess binnedlingar.

(Se vidare anvisningarna.)

Anvisningar

till 13 §.

Förutsättning för — — — — — ringa omfattning.

Som exempel — — — — — en frisersalong.

Med försäljning — — — — — liknande transaktioner.

Med begagnade bilar förstås i 13 § andra stycket sådana fordon av angivet slag som före den transaktion, varom fråga är, inom riket försålts till konsument eller uttagits ur rörelse eller ock av konsument införts till riket. I övrigt användas i 13 § andra stycket uttryck och begrepp i samma betydelse som i för-

Anvisningar

till 13 §.

Med begagnade bilar, traktorer, maskiner och redskap förstås i 13 § andra stycket sådana varor av angivna slag som före den transaktion, varom fråga är, inom riket försålts till konsument eller uttagits ur rörelse eller ock av konsument införts till riket. I övrigt användas i 13 § andra stycket uttryck och be-

*(Nuvarande lydelse)**(Utskottets förslag)*

ordningen den 23 november 1956 (nr 545) angående omsättningsskatt å motorfordon i vissa fall.

grepp i samma betydelse som i förordningen den 23 november 1956 (nr 545) angående omsättningsskatt å motorfordon i vissa fall.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1962.

dels ock måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om utredning rörande undantag från allmän varuskatt av för produktionen erforderliga begagnade maskiner och motorfordon.

B) *beträffande lagstiftningsyrkande i syfte att undanta vissa tidskrifter från skatteplikt*

att riksdagen måtte i anledning av vad som anförts i följande motioner, nämligen

1) I: 159 av herr Schött m. fl. och II: 193 av herr Gustafsson i Borås m. fl.,

2) I: 452 av herr Carl Albert Anderson och II: 538 av herr Hagnell,

antaga följande såsom *utskottets förslag* betecknade

Förslag

till

förordning angående ändring i förordningen den 1 december 1959 (nr 507) om allmän varuskatt

Härigenom förordnas, att 10 § 1 mom. förordningen den 1 december 1959 om allmän varuskatt samt anvisningarna till nämnda författningsrum skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

*(Nuvarande lydelse)**(Utskottets förslag)*

10 §.

10 §.

1 m o m. Från skatteplikt undantagas följande varor.

1. Utsäde, fröer, — — — — — och växtskyddsmedel.

2. Levande djur, — — — — — liknande affärer.

3. Drivmedel och andra bränslen.

4. Jord, sand, — — — — — krossat skick.

5. Fiskefartyg, så — — — — — ävensom luftfartyg.

6. Krigsmateriel, som — — — — — underkastad utförsel förbud.

7. Allmänna nyhetstidningar, så ock periodiskt utgivna medlemsblad, personaltidningar och liknande pub-
7. Allmänna nyhetstidningar, så ock periodiskt utgivna medlemsblad, personaltidningar och liknande pub-

(Nuvarande lydelse)

(Utskottets förslag)

likationer, i den mån de tillhandahållas utan särskild avgift, ävensom andra periodiskt utgivna publikationer, om dessa väsentligen framstå såsom organ för sammanslutningar med huvudsakligt syfte att verka för religiösa, nykterhetsfrämjande, politiska, idrottsliga eller försvarsfrämjande ändamål eller att företräda vanföra eller eljest arbetshindrade medlemmar.

likationer, i den mån de tillhandahållas utan särskild avgift, ävensom andra periodiskt utgivna publikationer, om dessa väsentligen framstå såsom organ för sammanslutningar med huvudsakligt syfte att verka för religiösa, nykterhetsfrämjande, politiska, idrottsliga eller försvarsfrämjande ändamål eller att företräda vanföra eller eljest arbetshindrade medlemmar, så ock skoltidningar som hava ungdomsfostrande syfte och utgivnas med bidrag av allmänna medel.

8. Läkemedel, som — — — — — till sjukhus.

9. Spritdrycker och — — — — — om tobaksskatt.

Anvisningar

till 10 §.

Undantaget från — — — — — liknande sätt.

Med drivmedel — — — — — av butiksvara.

Undantaget för — — — — — av detaljhandlare.

Till fartyg — — — — — skattepliktiga varor.

Undantaget för allmänna nyhetsstidningar gäller sådana publikationer av dagspresskaraktär, som normalt utkomma med minst ett nummer varje vecka. Undantaget för övriga periodiskt utgivna publikationer gäller sådana alster av angivet slag, som enligt utgivningsplan utkomma med normalt minst fyra nummer om året. Skattefriheten omfattar även utländska publikationer av angivna slag. Till sammanslutningar med huvudsakligt syfte att verka för idrottsliga eller försvarsfrämjande ändamål hänföres endast organisationer, som äro anslutna till Sveriges riksidsrottsförbund eller representerade inom Sveriges olympiska kommitté eller ock finnas angivna i 1 § punkten 1 kungörelsen den 11 december 1953 (nr 737) angående frivillig försvarsverksamhet eller ha-

Anvisningar

till 10 §.

Undantaget för allmänna nyhetsstidningar gäller sådana publikationer av dagspresskaraktär, som normalt utkomma med minst ett nummer varje vecka. Undantaget för övriga periodiskt utgivna publikationer gäller sådana alster av angivet slag, som enligt utgivningsplan utkomma med normalt minst fyra nummer om året. Skattefriheten omfattar även utländska publikationer av angivna slag. Till sammanslutningar med huvudsakligt syfte att verka för idrottsliga eller försvarsfrämjande ändamål hänföres endast organisationer, som äro anslutna till Sveriges riksidsrottsförbund, Svenska korporationsidsrottsförbundet eller representerade inom Sveriges olympiska kommitté eller ock finnas angivna i 1 § punkten 1 kungörelsen den 11 december 1953 (nr 737) angående

*(Nuvarande lydelse)**(Utskottets förslag)*

va till uppgift att stödja hemvärnets frivillig försvarsverksamhet eller ha-
verksamhet. va till uppgift att stödja hemvärnets
verksamhet.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1962 men äger tillämpning redan dessförinnan i vad avser utgivande av publikation efter ikraftträdandet.

C) *beträffande yrkande om riksdagsskrivelse i syfte att från allmän varuskatt undanta tekniska och kulturella hjälpmedel till handikappade och lytesskadade*

att följande motioner, nämligen

I: 275 av herrar Arvidson och Ringaby samt II: 280 av herr Svenungsson m. fl.,

icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd;

D) *beträffande yrkande om riksdagsskrivelse i syfte att från allmän varuskatt undanta konst, som försäljes vid utställningar*

att riksdagen i anledning av följande motioner, nämligen

I: 278 av herrar Källqvist och Per-Olof Hanson samt

II: 352 av herr Rydén m. fl.,

i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa, att Kungl. Maj:t med stöd av 10 § 2 mom. varuskatteförordningen måtte förordna om befrielse från varuskatt för konstverk, som försäljes på konstutställningar; samt

E) att under punkterna A)—D) angivna motioner måtte, i den mån de inte kan anses besvarade genom vad utskottet ovan anfört och hemställt, av riksdagen lämnas utan åtgärd.

Stockholm den 3 april 1962

På bevillningsutskottets vägnar.

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar John Ericsson, Hagberg, Einar Eriksson, Erik Jansson, fröken Ranmark, herrar Stefanson*, Yngve Nilsson, Wärnberg*, Lundström och Sundin; samt

från andra kammaren: herrar Brandt i Aspabruk, Vigelsbo*, Engkvist, Christenson i Malmö, Asp*, Rydén, Darlin, Kristenson i Göteborg*, Carlsson i Västerås och von Sydow*.

* Icke närvarit vid justering av betänkaudet.

Reservation

av herrar *John Ericsson, Einar Eriksson, Erik Jansson*, fröken *Ranmark*, herrar *Wärnberg, Brandt* i Aspabruk, *Engkvist, Asp, Kristenson* i Göteborg och *Carlsson* i Västerås, vilka

dels anfört följande:

Beträffande skattefrihet för vissa begagnade produktionsmedel

Såsom utskottet framhållit i betänkande nr 39 har statsmakterna vid utformningen av den allmänna varuskatten eftersträvat att i princip erhålla ett så vidsträckt skatteunderlag som möjligt. Varje undantag från skatteplikt har ansetts i viss mån förta beskattningen dess generella verkan och samtidigt komplicera skattens handhavande inte minst ur redovisnings- och kontrollsynpunkt. Befrielse från varuskatt har därför ansetts böra medges endast i fall då så kan anses motiverat av skattetekniska skäl. Sådana skäl kan icke anses föreligga för undantag från beskattning av handeln med begagnade varor. Ett dylikt undantag medför nödvändigtvis avsevärda kontrollsvårigheter och komplicerar dessutom skatteredovisningen i hög grad. Detta gäller även ett begränsat undantag av den innebörd som förordas av utskottsmajoriteten. Det bör också anmärkas att utskottsmajoriteten för att få en ur administrativa synpunkter någorlunda godtagbar lagstiftning tvingats gå utöver syftet med den förordade lagstiftningen. Denna avser nämligen primärt att från varuskatt befria jordbrukets maskiner och traktorer, som försäljes i andra hand. Då emellertid i jordbruket nyttjade traktorer svårigen kan särskiljas från andra har den föreslagna lagstiftningen utformats så att all handel med begagnade traktorer undantas från skattskyldighet. För en rörelseidkare, som i sin rörelse använder ett flertal olika inventarier, däribland traktorer, måste det framstå som i hög grad inkonsekvent att inköp av en begagnad traktor inte träffas av varuskatt men väl inköp av andra begagnade inventarier. Vad nu sagts gäller i viss mån även den del av lagstiftningen som avser undantag från beskattning av sådana begagnade maskiner och redskap, som speciellt konstruerats för användning inom jordbruket och dess binäringar. Sådana varor skulle vid ett genomförande av förslaget bli generellt undantagna från beskattning, alltså även vid försäljning för användning i annan verksamhet än i jordbruket och dess binäringar liksom också vid försäljning till allmänheten. Även om den föreslagna skattefriheten icke avses skola gälla enklare handredskap o. dyl. kommer enligt vår mening en enligt nämnda grunder utformad inskränkning i beskattningen att leda till betydande tillämpningssvårigheter, såväl med avseende på avgränsningen av det skattefria varuområdet som i redovisnings- och kontrolltekniskt hänseende. Härvidlag må särskilt anmärkas att till jordbruk och dess binäringar hänföres även i förening med jordbruk bedriven trädgårdsskötsel, jakt, fiske, biskötsel, grustäkt samt viss i begränsad skala bedriven bearbetning av alster och naturprodukter från jord-

bruksfastighet. Till jordbruk med binärningar hänföres däremot icke skogsbruk, försäljning av egna jordbruksprodukter från handelsbod eller i större omfattning och huvudsakligen för avsalu bedriven förädlingsverksamhet.

Att begagnad vara tidigare varit föremål för skattebelagd försäljning utgör enligt vår mening icke heller något bärande skäl för skattefrihet vid ny yrkesmässig försäljning, eftersom det är fråga om ny omsättning till annan konsument. Vi får i detta sammanhang erinra om att den under 40-talet gällande allmänna omsättningsskatten även omfattade begagnade varor och att 1952 års kommitté för indirekta skatter i sitt betänkande föreslog att sådana varor skulle medtas om varuskatten konstruerades som en detaljhandelsskatt. Som skäl åberopades därvid bl. a. att de begagnade varorna ofta blir föremål för ändrings- och reparationsarbeten med insättning av nya delar, varvid de även kan ändra karaktär och finna nya användningsområden. Vi vill i detta sammanhang framhålla att innan en begagnad traktor och maskin av den storlek varom här är fråga försäljes blir den i regel föremål för en hel del förbättringar och reparationer. Den varuskatt som i samband med försäljning av varan uttages på dessa reparationer och förbättringar kan inte anses belasta den ursprungliga varan. Den av utskottet förordade skattebefrielsen kommer emellertid att innebära att de reparationer och förbättringar även relativt dyrbara sådana ex. utrustning med nya detaljer såsom hydrauliska lyftanordningar m. m., som försäljaren utför på den begagnade varan, icke kommer att beläggas med skatt. Detta kan inte anses rimligt. Det kan således inträffa att man av skattemässiga skäl reparerar en traktor, som eljest skulle utrangeras.

I fråga om det av 1960 års riksdag beslutade undantaget från skatteplikt för begagnade person- och skåpbilar vill utskottet framhålla att beslutet kombinerades med en höjning av omsättningsskatten (accisen) på nya sådana bilar. Höjningen avpassades så att de därigenom ökade skatteintäkterna beräknades skola motsvara skattebortfallet i fråga om de begagnade bilarna. Det bör också anmärkas att undantaget för begagnade personbilar är förhållandevis lättadministrerat genom att varan författningstekniskt kunnat avgränsas med anknytning till en i annat sammanhang använd, entydig definition. Härtill kommer att handeln med personbilar är koncentrerad till en bransch.

Beträffande periodiska publikationer

Såsom torde framgå av det föregående anser vi att stor restriktivitet bör iakttas när det gäller att medge undantag för vissa varor från skatteplikt. Redan på grund härav anser vi oss inte kunna tillstyrka det i motionerna I: 159 och II: 193 framställda yrkandet om skattebefrielse för alla publikationer som utges med bidrag av allmänna medel. Dessutom bör påpekas att i den mån en tidskrift finansieras med allmänna medel utgår inte skatt på dessa bidrag.

Vi vill i förevarande sammanhang framhålla, att de möjligheter som enligt gällande lagstiftning föreligger för Kungl. Maj:t att i enskilda fall un-

danta varor från beskattning torde medge en mera rättvis bedömning av ifrågavarande spörsmål och föranleda färre gränsdragningsproblem än den av utskottsmajoriteten förordade lagstiftningen. Enligt denna blir endast ungdomstidningar utgivna med bidrag av allmänna medel undantagna från skatteplikt. Uppenbarligen kan det finnas ungdomstidningar utgivna utan sådant bidrag, vilka med hänsyn till sitt syfte är förtjänta av samma förmån i skattehänseende.

Beträffande konst som försäljes på utställningar

Redan nu föreligger viss skattefrihet vid försäljning av konst. Således utgår inte skatt när konstverket säljes direkt av konstnär till konsument. Genom denna undantagsbestämmelse har man medgivit skattebefrielse i de fall, som kan motiveras av skattetekniska och handelsmässiga skäl. Den av utskottet nu förordade skattebefrielsen är motiverad av helt andra skäl. Huvudmotivet synes vara att den ersättning som konstnären erhåller för sitt verk inte utgör betalning för en vara i varuskatteförordningens mening utan för en andlig prestation. Fullföljes detta resonemang att ersättning för s. k. andlig prestation inte skall beskattas torde det innebära att allt konsthantverk, smycken, konstglas, prydnadssaker, vissa möbler och mattor undantas från beskattning. Att förutsätta att endast de konstnärer som målar eller tecknar utför andlig prestation förefaller stötande. Den skattebefrielse som föreslagits av utskottet kommer dessutom att medföra gränsdragningsproblem, kontrollsvårigheter och ökade administrationskostnader.

dels ock ansett att utskottet under punkterna A, B och D bort hemställa,

A) *beträffande lagstiftnings- och utredningsyrkande i syfte att från allmän varuskatt undanta begagnade traktorer och lantbruksmaskiner m. m.*

att följande motioner, nämligen

- 1) I: 5 av herr Axel Emanuel Andersson och
II: 11 av herr Eriksson i Bäckmora m. fl.,
- 2) I: 65 av herr Ferdinand Nilsson m. fl. och
II: 97 av herr Börjesson i Glömminge m. fl., samt
- 3) I: 153 av herr Isacson m. fl. och
II: 196 av herr Hedin m. fl.,

icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd;

B) *beträffande lagstiftningsyrkande i syfte att undanta tidskrifter från skatteplikt*

att följande motioner, nämligen

- 1) I: 159 av herr Schött m. fl. och
II: 193 av herr Gustafsson i Borås m. fl. samt
- 2) I: 452 av herr Carl Albert Anderson samt
II: 538 av herr Hagnell,

icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd;

D) *beträffande yrkande om riksdagsskrivelse i syfte att från allmän varuskatt undanta konst, som försäljes vid utställningar*

att följande motioner, nämligen

I: 278 av herrar Källqvist och Per-Olof Hanson samt

II: 352 av herr Rydén m. fl.,

icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.